

openbaar ministerie
ministère public

**Parket bij het hof van beroep
te Brussel**

**Auditoraat-generaal bij het
arbeidshof te Brussel**

**Parquet près la cour d'appel
de Bruxelles**

**Auditorat général près la
cour du travail de Bruxelles**

Plechtige openingszitting van het hof van beroep te Brussel

1 september 2015

Rede uitgesproken door procureur-generaal Johan Delmulle

Audience solennelle de rentrée de la cour d'appel de Bruxelles

1er septembre 2015

Discours prononcé par le procureur général Johan Delmulle

Mijnheer de Eerste Voorzitter,
Heren Stafhouders,
Geachte Collega's,
Dames en Heren,

1.

Artikel 345 van het Gerechtelijk Wetboek voorziet dat de procureur-generaal bij het hof van beroep, ter gelegenheid van de openingszitting van het gerechtelijk jaar, *aangeeft hoe binnen het rechtsgebied recht is gesproken*. In deze bepaling wordt eveneens vermeld dat hij, *indien hij zulks nuttig acht, een rede kan houden over een bij die gelegenheid passend onderwerp*. Ik zal u over beide punten onderhouden .

Ik zal u eerst kort spreken over de wijze waarop binnen het rechtsgebied recht is gesproken.

2.

Als we de instroom op de correctionele parketten gedurende het voorbije jaar, 2014, vergelijken met deze van het jaar 2009, dan stellen we vast dat deze binnen ons rechtsgebied gedaald is met 11%. Hierbij dient

opgemerkt te worden dat die daling volledig op het conto van het gerechtelijk arrondissement Brussel dient geschreven te worden. Terwijl er zich daar een daling van 16% voordeed, bleef de instroom in de arrondissementen Leuven en Nijvel redelijk stabiel.

Zoals steeds benadrukken we hierbij dat de instroom op de parketten enkel een indicator is van wat door het gerechtelijk apparaat wordt geregistreerd. Het gaat dus niet om een statistiek van het aantal criminele feiten. Evoluties qua instroom laten niet toe om precieze evoluties van de criminaliteit *an sich* te meten.

Ook de precieze werklast kan niet achterhaald worden op basis van het aantal zaken dat binnenkomt op de parketten. De instroom is geen volledige en geen voldoende genuanceerde indicator van de werklast op de parketten, maar anderzijds geeft die instroom wel een globaal beeld van hetgeen de parketten te verwerken krijgen.

3.

Relatief gezien deed er zich de voorbije jaren voornamelijk een daling voor van de zaken die betrekking hebben op “vernielingen, beschadigingen en brandstichting”. Binnen ons rechtsgebied stellen we voor dat soort zaken

tussen 2009 en 2014 meer dan een halvering vast. Dit betekent niet meteen dat dergelijke feiten de voorbije jaren veel minder gepleegd werden. De daling is immers in grote mate toe te schrijven aan het optimaliseren van de werkprocessen op de parketten. Welbepaalde feiten waarvoor het niet opportuun is om strafrechtelijk te vervolgen, worden in overleg met de politie en de bestuurlijke overheden niet meer systematisch behandeld door de parketten. In de plaats daarvan deed zich een verschuiving voor naar de afhandeling via administratieve sancties.

4.

Een andere opvallende daling binnen ons rechtsgebied betreffen de zaken met betrekking tot "zware diefstal". Het voorbije jaar stroomde een kwart minder dergelijke zaken binnen dan vijf jaar eerder het geval was. Het aantal zaken betreffende "diefstal met geweld" daalde dan weer met 17% in dezelfde periode en dit dan vooral dankzij een sterke afname in 2013 en 2014. Zonder in detail te treden, merk ik echter op dat ook hier verschillen bestaan naargelang het gerechtelijk arrondissement.

5.

Niet alle materies kenden een gedaalde instroom. Het aantal zaken "volksgezondheid" nam in ons rechtsgebied bijvoorbeeld toe met 173% tussen 2009 en 2014. Dit ten gevolge van het stijgende aantal processen-verbaal met betrekking tot het rookverbod en voedingswaren.

6.

Het aantal "milieuzaken" steeg in dezelfde periode met 110% - dus meer dan een verdubbeling - hetgeen in grote mate te wijten is aan de spectaculaire stijging van het aantal processen-verbaal dat in het Brusselse werd opgesteld naar aanleiding van "sluikstorten".

7.

Reeds vele jaren wijzen we hier op de permanente toename van het aantal zaken dat valt onder de noemer "informaticabedrog". Uiteraard kan die evolutie niet los gezien worden van de globale opmars op het vlak van informatica. De voorbije twee jaren ziet het er echter naar uit dat deze instroom zich lijkt te stabiliseren. Dit betekent echter niet dat het parket

minder werk heeft aan deze zaken. De feiten waarvoor er geverbaliseerd wordt, worden er immers niet minder zwaarwichtig op.

8.

Een laatste stijging die we hier kort vermelden, is er één van 29% op het niveau van "heling & witwas".

9.

De evoluties op het vlak van de instroom van de parketten maken jaar na jaar duidelijk dat er vooral toenames zijn binnen de materies die maatschappelijk en bij uitbreiding juridisch gezien een niet te stuiten ontwikkeling doormaken. Almaar meer hebben de parketten dus nood aan magistraten gespecialiseerd in steeds complexer wordende materies. Daarenboven dienen diegenen die de nodige expertise verworven hebben de mogelijkheid te krijgen om zich permanent bij te scholen, dit alles om te vermijden dat justitie achter de feiten aanholt. De voortdurende stijging van de instroom van die moeilijke materies zal ook de komende jaren een aanzienlijke vermeerdering van de werklust met zich meebrengen.

10.

Als we de uitstroom op het niveau van de correctionele parketten onder de loep nemen, dan stellen we voor het totaal van de parketten binnen ons rechtsgebied vast dat er in vergelijking met vijf jaar eerder een stijging is van het aantal zaken afgesloten na een rechtstreekse dagvaarding, een betaalde minnelijke schikking en een geslaagde bemiddeling in strafzaken. Het betreft toenames van respectievelijk 11, 24 en 41%. Het aantal zonderevolgstellingen daalde in dezelfde periode met 14% maar dit moet gelinkt worden aan de eerder toegelichte daling van de instroom. Ook het aantal zaken dat door de raadkamer na een gerechtelijk onderzoek afgesloten werd middels een regeling van de rechtspleging nam af. We telden er het voorbije jaar 21% minder dan in 2009. Globaal genomen kunnen we dus spreken van een verschuiving van gerechtelijke onderzoeken naar opsporingsonderzoek resulterend in rechtstreekse dagvaardingen en alternatieve afhandelingswijzen.

11.

Ook inzake de jeugdparketten kan ik u, net als voor de correctionele zaken, enkele statistieken meedelen die betrekking hebben op de zaken

binnengekomen in 2014. Die instroom zal dan telkens vergeleken worden met wat vijf jaar eerder, dus in 2009, het geval was.

Terwijl er in 2009 in ons rechtsgebied ongeveer 19.850 zaken met betrekking tot een als misdrijf omschreven feit binnenkwamen, viel dit aantal het voorbije jaar terug tot 13.400. Relatief gezien komt dit overeen met een daling van iets minder dan een derde. Het aantal nieuwe zaken betreffende minderjarigen betrokken in als misdrijf omschreven feiten verminderde trouwens in elk van de drie verschillende arrondissementen afzonderlijk. Ook op nationaal niveau zagen we zo'n sterk dalende tendens waarbij we opmerken dat de daling zich vooral voltrok tussen 2011 en 2013. Het voorbije jaar was er dan weer eerder sprake van een status quo of zelfs een lichte stijging.

De als misdrijf omschreven feiten die relatief gezien het vaakst tot de creatie van een dergelijke zaak leiden, betreffen in eerste instantie "gewone diefstallen" en in tweede instantie "vrijwillige slagen en verwondingen".

Het aantal zaken dat op de jeugdparketten geregistreerd wordt naar aanleiding van een problematische opvoedingssituatie is tussen 2009 en 2014 binnen ons rechtsgebied gestegen met 5%. Vorig jaar werden er

ongeveer 16.800 nieuwe zaken gecreëerd na een melding van een problematische opvoedingssituatie. We merken hierbij echter op dat deze stijging te wijten is aan een toename van 14% in het arrondissement Brussel terwijl er in de twee andere arrondissementen sprake was van een daling (van respectievelijk 17% in Leuven en 4% in Nijvel/Waals-Brabant).

Tot daar enkele beschouwingen bij de statistieken op het niveau van de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg.

J'aborderai maintenant quelques données relatives aux activités de la cour d'appel et du parquet général¹.

12.

Au niveau des appels contre les jugements rendus par le tribunal correctionnel, nous avons par le passé exprimé à plusieurs reprises notre inquiétude quant à l'évolution de l'arriéré judiciaire.

Surtout en ce qui concerne les chambres francophones, nous avons constaté les dernières années une augmentation continue du stock. Entre le 1er janvier 2013 et le 31 décembre 2014 ce stock a encore augmenté

¹ Sources des informations statistiques relatives au parquet général et à la cour d'appel : base de données *PAGE* du parquet général et données enregistrées par le greffe de la cour. Seules quelques grandes tendances seront ici relevées. Les personnes intéressées par des chiffres plus complets pourront consulter l'annexe à la présente communication. Elle contient des tableaux et des graphiques détaillés, élaborés par les analystes statistiques du parquet général.

de pas moins de 333 affaires. Si on considère l'évolution du stock à plus long terme, on constate que ces 9 dernières années il y a eu une augmentation de 189 affaires pour les chambres néerlandophones. Pour les chambres francophones il s'agit d'une augmentation de 853 affaires pendant cette même période, ce qui est proche du nombre moyen de 888 affaires entrées pendant la même période sur une base annuelle.

Durant la précédente année judiciaire, un certain nombre d'accords ont été conclus entre la cour d'appel et le parquet général, dont nous espérons qu'ils mèneront, à terme et dans la mesure du possible, à un revirement dans les évolutions inquiétantes esquissées.

13.

S'agissant du nombre d'affaires reçues au parquet général de Bruxelles concernant une procédure devant la chambre des mises en accusation, on observe une hausse de 9 % en 2014 par rapport à 2007. Cette évolution est due à une forte augmentation des affaires concernant la détention préventive. Par contre, le nombre d'affaires dites « Franchimont » a diminué de 8% pendant cette même période, ce qui est le résultat de la diminution de pas moins d'un quart entre 2013 et 2014.

14.

Concernant les procédures devant les cours d'assises du ressort, la forte augmentation des dossiers en attente d'être jugés observée ces dernières années s'est poursuivie. Alors qu'au début de l'année 2011, la situation était déjà qualifiée de catastrophique, avec 17 affaires en souffrance, au 1er septembre 2015 pas moins de 39 affaires d'assises attendent d'être jugées, et ceci en dépit des dossiers d'assises jugés entre-temps.

L'afflux d'affaires criminelles et la grande complexité de la nouvelle procédure devant la cour d'assises ont nécessité la mise au point d'un planning extrêmement serré, au prix d'importants efforts, tant au niveau du siège que du parquet général. Malgré ces efforts, l'examen de nouveaux dossiers renvoyés aux assises ne peut être programmé qu'à une échéance de plus d'un an et demi.

15.

Le nombre d'affaires introduites devant les chambres de la jeunesse de la cour a baissé de quelque 14% en 2014 par rapport à l'année précédente. Cette baisse assez importante résulte toutefois directement de l'entrée en

vigueur des tribunaux de la famille au 1er septembre 2014. Par suite des transferts de compétences qui en ont découlé, il est difficile de comparer l'année 2014 avec les années qui précèdent ou qui suivent.

16.

Pour cette même raison, nous n'aborderons pas en détail l'augmentation du nombre d'affaires civiles. L'augmentation continue du nombre d'affaires communicables doit en effet également être mise en rapport avec ces transferts de compétences. En outre, la pratique d'enregistrement de ces affaires civiles a été modifiée, ce qui rend toute comparaison encore plus difficile.

Waarde leden van de vergadering,

Ik zou u ook willen onderhouden over enkele in mijn ogen belangrijke wetswijzigingen die in strafzaken op stapel staan en ook even stilstaan bij de stand van zaken van enkele initiatieven die ik hier vorig jaar aankondigde.

17.

Een eerste wetgevend initiatief vinden we terug in het wetsontwerp potpourri II en betreft het zogenaamde “mini-onderzoek”. Artikel 62 van dit voorontwerp van wet houdende wijzigingen van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake Justitie, beoogt de wijziging van artikel 28septies Sv. met betrekking tot het mini-onderzoek.

Indien dit artikel wet wordt, zal in de toekomst het mini-onderzoek ook mogelijk zijn voor:

- het afluisteren, kennisnemen en opnemen van privé-communicatie en –telecommunicatie (artikel 90ter Sv.)
- de observatie met gebruik van technische hulpmiddelen om zicht te krijgen in een woning, de aanhorigheden ervan of in een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of de woonplaats van een arts of een advocaat (artikel 56bis, tweede lid Sv.);
- de inijkoperatie in een woning, de aanhorigheden ervan of in een lokaal aangewend voor beroepsdoeleinden of de woonplaats van een arts of een advocaat (artikel 89ter Sv.);
- de huiszoeking.

De onderzoeksrechter zal wel de mogelijkheid hebben om het onderzoek waarin de procureur des Konings een dergelijke dwangmaatregel vordert aan zich te trekken en het volledig zelf te voeren onder zijn gezag, leiding en verantwoordelijkheid. Hij zal daar zelf over beslissen. Maar er zal geen verplichting meer zijn voor de onderzoeksrechter om het onderzoek zelf te voeren. Dit zal wel nog het geval zijn indien de procureur des Konings een volledige anonieme getuigenis of een aanhoudingsmandaat vordert of de onderzoeksrechter vordert om het gerechtelijk onderzoek te voeren.

Deze wetwijziging, ingegeven vanuit de zorg voor meer efficiëntie en het meest optimale gebruik van de figuur van de onderzoeksrechter in onze strafprocedure, kan enkel maar worden toegejuicht.

Inderdaad dient de onderzoeksrechter, door de systematische verplichte aanhangigmaking van talrijke dossiers enkel en alleen omwille van de noodzaak aan een dwangmaatregel (zoals een huiszoeking), vandaag ook veel aandacht te besteden aan relatief eenvoudige of kleine strafzaken, daar waar hij ten volle leiding zou moeten kunnen geven aan de politiediensten belast met zijn onderzoeken naar meer complexe misdrijven.

Ik zal hier vandaag niet ingaan op de vraag of in dat kader nog verdere stappen zouden kunnen en moeten worden gezet. Het is hier en nu, noch de plaats, noch het tijdstip, om een voorafname op dat debat te doen, dat trouwens samen zal worden gevoerd met het debat over de afschaffing van de raadkamer, minstens van de procedure regeling van de rechtspleging, waarvoor ik alhier vorig jaar reeds een lans brak.

Wel wens ik alvast één zorg weg te nemen. Een soms gehoord argument tegen de geplande uitbreiding van het mini-onderzoek is dat het Openbaar Ministerie niet dezelfde garanties kan bieden als de onderzoeksrechter, naar onafhankelijkheid toe of naar onderzoek à charge en à décharge. Ik spreek dit hier graag met klem tegen.

De onafhankelijkheid van het Openbaar Ministerie staat met zoveel woorden in artikel 151, §1, van de Grondwet.²

De wijze waarop het Openbaar Ministerie zijn onderzoeken voert, staat ook duidelijk in de wet. Artikel 28bis, lid 3, in fine Sv., stelt dat de procureur des Konings waakt over de wettigheid van de bewijsmiddelen en de

² Artikel 151, §1, van de Grondwet luidt: “ De rechters zijn onafhankelijk in de uitoefening van hun rechtsprekende bevoegdheden. Het openbaar ministerie is onafhankelijk in de individuele opsporing en vervolging onverminderd het recht van de bevoegde minister om de vervolging te bevelen en om de bindende richtlijnen van het strafrechtelijk beleid, inclusief die van het opsporings- en vervolgingsbeleid, vast te leggen (...).”

loyaliteit waarmee ze worden ingezameld. Deze bewoordingen spreken voor zichzelf. Dezelfde bewoordingen vinden we trouwens ook terug in het artikel 56, §1, Sv. met betrekking tot de onderzoeksrechter.

Er is ook vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie over de specifieke positie van het Openbaar Ministerie en de wijze waarop deze haar strafonderzoeken dient te voeren.

Reeds in zijn arrest van 30 oktober 2001 (Cass. (2e K.) AR P.01.1239.N) stelt het Hof heel duidelijk dat het recht op een eerlijk proces impliceert dat, in het Belgisch vervolgingsstelsel, het Openbaar Ministerie alle elementen à décharge van de beklaagde, waarover het beschikt, aan de rechtbank dient over te leggen (...) en dat het Openbaar Ministerie, tot het bewijs van het tegendeel, wordt vermoed loyaal op te treden.

In het arrest van 27 april 2010 (Cass. (2e K.) AR P.10.0119. N) luidt het dat het Openbaar Ministerie weliswaar partij is in het strafgeding, maar een partij met een bijzonder karakter: het treedt op in het algemeen belang en vervult een openbare dienst die verband houdt met de opsporing en vervolging van misdrijven en het instellen van de strafvordering, terwijl de beschuldigde slechts zijn persoonlijk belang verdedigt.

In zijn arrest van 19 december 2012 (Cass. (2^e K.) AR P.12.1310.F) vat het Hof van Cassatie het allemaal nog eens samen:

- De opdracht van het openbaar ministerie beperkt zich niet tot die van aanklager. Het komt in het geding ook tussen om de rechter een juridische oplossing voor te stellen. (Art. 22, 28bis en 28ter Sv.).
- Het opsporingsonderzoek wordt niet uitsluitend à charge gevoerd. Het Openbaar Ministerie moet hierbij waken over de wettigheid van de bewijsmiddelen en de loyaliteit waarmee ze zijn verzameld. (Art. 22, 28bis en 28ter Sv.).
- Om het vermoeden van loyaliteit van het Openbaar Ministerie te weerleggen zijn nauwkeurige en objectieve gegevens vereist. Dat beginsel houdt in dat alle door het parket verzamelde gegevens bij het strafdossier worden gevoegd, inzonderheid de gegevens à décharge.
- Hoewel de procureur des Konings partij is in het strafproces, is hij dat niet op dezelfde wijze als de inverdenkinggestelde of de burgerlijke partij, die de gegevens die in strijd zijn met de belangen die zij verdedigen, niet bij het debat moeten voegen.

Tenslotte, zeer recent nog in een arrest van 30 april 2014 (Cass. (2^e K.) AR P.13.1869.F) herinnert het Hof er aan dat het Openbaar Ministerie met name als opdracht heeft de rechters bij te staan in de uitlegging van de wet

en de toepassing ervan op de hen voorgelegde zaken. Die bijstandsplicht houdt de verplichting in om de rechter op onpartijdige wijze in te lichten over de oplossing die het proces volgens de wet moet kennen (...).

Wettigheid, loyautéit, onpartijdigheid, algemeen en openbaar belang, à charge en à décharge: het zijn allemaal begrippen die ons hoogste Hof verbindt aan het optreden van het Openbaar Ministerie.

Het Grondwettelijk Hof treedt deze rechtspraak bij.

In verschillende arresten, onder meer in zijn arrest n° 49/97 van 14 juli 1997 over het verschil tussen het Openbaar Ministerie en de verdachte en dat van n° 182/2008 van 18 december 2008 over het verschil tussen het Openbaar Ministerie en de burgerlijke partij, bevestigt het Grondwettelijk Hof de specifieke situatie van het Openbaar Ministerie, verantwoord door de aard van de belangen die het verdedigt.

In zijn arrest n° 191/2005 van 14 december 2005 stelt het Hof dat tussen het Openbaar Ministerie, enerzijds, en de andere partijen in een strafproces, anderzijds, een fundamenteel verschil bestaat dat op een objectief criterium steunt: het Openbaar Ministerie vervult, in het belang van

de gemeenschap, de opdrachten van openbare dienst met betrekking tot de opsporing en de vervolging van de misdrijven (art. 22 tot 47bis Sv.) en vordert de toepassing van de strafwet (art. 138 Ger.W.), terwijl de andere partijen hun persoonlijk belang verdedigen.

Ook de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, onderstreept in zijn advies n° 21/2015 van 17 juni 2015 over het voorontwerp van wet houdende wijzigingen van het strafrecht en de strafvordering de bijzondere positie van het Openbaar Ministerie, zijn vermoeden van loyaal optreden en zijn plicht om à charge en à décharge te onderzoeken.

En résumé, cela revient à dire qu'on peut supposer, avec le constituant, le législateur, la Cour de Cassation, la Cour constitutionnelle et la Commission de la protection de la vie privée, que le ministère public accomplit ses missions légales de recherche et de poursuite de manière indépendante, avec loyauté, à charge et à décharge, dans l'intérêt de la société.

Dans plus de 90% des affaires pénales dans lesquelles aucun juge d'instruction n'intervient, à savoir les informations menées sous l'autorité,

la direction et la responsabilité du procureur du Roi, aucun problème ne se pose à ce sujet. Je ne vois dès lors pas pourquoi ceci poserait un problème dans les 10% qui restent.

Il n'y a donc pas lieu de s'inquiéter de l'extension de la mini-instruction.

Cependant, pour clôturer complètement la discussion, on pourrait inscrire à l'article 28bis, §1, alinéa 3, CIC, à l'instar de ce que prévoit pour le juge d'instruction l'article 56, §1er, CIC, que le procureur du Roi assume la responsabilité de l'information qui est menée tant à charge qu'à décharge.

Ainsi, ce point sera entièrement éclairci.

18.

L'année passée je vous ai également entretenu de quelques facteurs critiques de succès dans l'approche de l'arriéré judiciaire et dans la lutte contre la criminalité organisée.

Ainsi, je vous ai annoncé la création dans le ressort d'un pool de magistrats spécialisés du parquet général et des parquets de première instance pour combattre la criminalité économique et financière grave et

organisée, la fraude fiscale et la criminalité environnementale. Les membres du pool traitent eux-mêmes intégralement les dossiers qui leur ont été attribués, tant en première instance qu'en degré d'appel. A cette fin, la mobilité verticale et horizontale des magistrats au sein du ressort est utilisée au maximum.

Ce pool est aujourd'hui pleinement opérationnel: 27 magistrats du ministère public traitent actuellement, de cette manière, 56 affaires.

Il permet un traitement plus efficace et plus rapide des affaires pénales par le ministère public.

19.

Dans ce contexte j'aimerais mentionner aussi l'initiative récente du premier président de votre cour, d'établir une chambre correctionnelle supplémentaire – la seizième chambre – qui siègera en néerlandais et en français. Je me réjouis profondément de cette initiative. J'ai adapté sans délai l'organisation du parquet général et désigné un magistrat du ministère public néerlandophone et un magistrat francophone pour siéger immédiatement dans cette chambre.

20.

Toujours dans le cadre de la même volonté de parvenir à juger les affaires pénales dans les meilleurs délais, je me permets de souligner encore une fois l'importance de parvenir à l'exercice effectif par la chambre des mises en accusation, dans le ressort de Bruxelles, de sa mission légale de contrôle d'office des instructions de longue durée. Actuellement, le parquet général applique déjà résolument la procédure prévue à l'article 136bis CIC. Ce serait un grand pas en avant si la chambre des mises en accusation voulait exercer pleinement la fonction de contrôle qui lui est attribuée par la loi.

21.

Pendant l'année judiciaire passée, j'ai également créé un pool Assises.

Les magistrats du ministère public qui font partie de ce pool traitent intégralement les affaires d'assises qui seront portées devant les cours d'assises de Bruxelles-Capitale, du Brabant flamand et du Brabant wallon. Le pool Assises est totalement opérationnel. Il se compose de 27 magistrats et traite 112 dossiers.

La création du pool Assises est dictée, en ce qui concerne le ministère public, par le souci d'organiser le traitement des affaires d'assises le plus efficacement possible. Cela n'empêche pas que la procédure d'assises reste très pesante, laborieuse, extrêmement longue et coûteuse. Les cours d'assises sont en outre tellement surchargées que les accusés doivent rester trop longtemps en détention dans l'attente de leur procès ou risquent d'être remis en liberté. Si aujourd'hui un dossier francophone est déféré dans le ressort de Bruxelles à la cour d'assises de Bruxelles-Capitale, le procès d'assises ne pourra être fixé qu'en juin 2017.

Mede om die redenen kan het recente wetgevend initiatief van de minister van Justitie, opgenomen in het wetsontwerp potpourri II, om te komen tot een veralgemening van de mogelijkheid tot correctionalisering van alle misdaden, met uitzondering van misdaden die de dood van een politieagent (of gelijkgestelde categorieën) tot gevolg hebben of van een minderjarige indien een persoon die het ouderlijk gezag over hem uitoefent zich daartegen verzet, enkel maar worden toegejuicht.

Het is u bekend dat ik geen pleitbezorger ben voor het behoud van het hof van assisen. Ik ben dan ook van mening dat dit artikel, zodra het wet is geworden, maximaal zou moeten worden toegepast. De personele en budgettaire middelen die hierdoor zullen vrijkomen, zullen mijns inziens

kunnen worden ingezet om elders op aanzienlijke wijze de gerechtelijke achterstand terug te dringen.

En attendant il est particulièrement indiqué d'utiliser au maximum la cour d'assises du Brabant wallon, même pour les affaires d'assises de Bruxelles. Afin d'organiser ceci le plus efficacement possible, une initiative législative a d'ailleurs été préparée au sein du parquet général, qui a été insérée dans la loi pot-pourri II : la décision de délocalisation reviendrait désormais au premier président au lieu de l'assemblée générale et le tirage au sort des jurés se ferait à partir d'une liste de l'arrondissement judiciaire du Brabant wallon au lieu de Bruxelles-Capitale.

22.

L'année passée la fonction de magistrat de contact a également été introduite dans le ressort de Bruxelles. Au parquet général, pour chaque parquet du ressort, deux magistrats (quatre pour Bruxelles) – appelés magistrats de contact – font fonction de premier et de plus important interlocuteur des parquets de première instance. Ils assurent le suivi du fonctionnement des parquets concernés, sont responsables des contacts avec les magistrats qui en font partie, tiennent des réunions de contacts

mensuelles avec ces parquets et leur fournissent un appui au travers d'informations, de documentation et de conseils.

En outre, les magistrats de contact traitent l'ensemble des affaires de l'arrondissement concerné devant la chambre des mises en accusation. De cette manière, ils connaissent ces affaires parfaitement, et sont ainsi en mesure de se concerter et de coopérer davantage en connaissance de cause avec le parquet concerné.

Le recours au magistrat de contact a déjà pour résultat que les contacts avec le parquet général ne sont plus vécus par les magistrats des parquets de première instance comme étant exclusivement ou essentiellement de nature hiérarchique, que la communication est meilleure et davantage personnalisée, que la compréhension et la confiance mutuelle augmentent et que le support écrit n'est plus employé que pour les communications réellement nécessaires, c'est-à-dire seulement pour communiquer le « need to know ».

Les magistrats de contact sont entièrement opérationnels. Ils reçoivent cette année judiciaire encore des renforts.

23.

L'année dernière j'ai plaidé pour lancer un débat parlementaire sur la nécessité d'utiliser, également en matière répressive, l'outil du calendrier d'audiences et de fixer dans la loi les délais pour conclure.

Je suis heureux de pouvoir constater que le projet de loi pot-pourri II introduit, en matière pénale, des délais impératifs pour le dépôt des conclusions ainsi que l'obligation de communication préalable aux parties, y compris pour le ministère public. Grâce à cette initiative législative, les conclusions devront être déposées dans les délais fixés par le juge et communiqués aux autres parties concernées pour qu'elles puissent être prises en considération par le tribunal ou la cour.

24.

Het gerechtelijk jaar 2015-2016 is ook op een ander punt van groot belang.

De rechterlijke orde zal meer beheersautonomie krijgen bij de inzet van de toegewezen middelen en het interne beheer van rechtscolleges en parketten.

De procureur-generaal van Brussel is hierbij van zeer nabij betrokken, vermits hij, ingevolge de wettelijke toerbeurt, dit gerechtelijk jaar voorzitter van het College van procureurs-generaal en van het College van het Openbaar Ministerie is. Ook daar ligt derhalve een grote uitdaging.

Dat het de minister van Justitie menens is blijkt uit het doorgedreven overleg dat hij momenteel hierover voert met het College van het Openbaar Ministerie, het College van hoven en rechtbanken en het Hof van Cassatie. Met name wordt onderzocht welke het gepaste beheersniveau is waarop de overdracht van middelen en beheersbevoegdheden het best geschiedt. Persoonlijk denk ik dat dit het niveau van de Colleges is en, afdalend, het niveau van het rechtsgebied van het hof van beroep.

Voor het Openbaar Ministerie zou dat betekenen dat de middelen die het College van het Openbaar Ministerie worden ter beschikking gesteld door deze laatste worden verdeeld over de 5 ressorten en het federaal parket. Vervolgens zouden deze dan binnen elk ressort kunnen worden verdeeld tussen het parket-generaal, het auditoraat-generaal, de parketten van eerste aanleg en de arbeidsauditoraten. Dit zou als onmiskenbaar voordeel hebben dat deze overdracht van middelen en

beheersbevoegdheden zich inschrijft in de reeds bestaande hiërarchische structuur en logisch opgebouwde organisatie van het Openbaar Ministerie. Bovendien, en dit is van een niet te onderschatten belang, sluit de organisatie van de autonomie van het beheer op die manier ook naadloos aan bij deze van het strafrechtelijk beleid, met de procureur-generaal als sleutelfiguur in beide domeinen.

De Colleges zullen deze beheersautonomie niet alleen kunnen realiseren. Een voldoende omkadering van specialisten is een conditio sine qua non. Wat het Openbaar Ministerie betreft, denk ik aan 7 beheerders: een beheerder die de voorzitter van het College bijstaat, 5 beheerders die de procureurs-generaal in het management van hun ressort bijstaan en 1 beheerder aan de zijde van de federale procureur. Deze beheerders mogen van mij een verregaande autonomie hebben, maar het moet duidelijk zijn dat het laatste woord bij de korpschef-magistraat moet liggen.

Ik bepleit heel sterk dat de Regering reeds van bij de aanvang van dit veranderingsproces deze 7 beheerders ten behoeve van het Openbaar Ministerie zou in plaats stellen. Evenzeer bepleit ik dat de Regering de middelen zou vrijmaken om 15 gespecialiseerde financiële, HRM en ICT profielen te engageren. Deze 15 specialisten zouden ressortelijk kunnen worden ingebed en van daaruit ondersteuning, in raad en daad, kunnen

geven aan alle korpschefs en directiecomités van het ressort. Eenzelfde redenering zou voor de hoven en rechtbanken kunnen worden gevolgd. Pas dan zullen de korpschefs voldoende gewapend en omringd zijn om het nieuwe tijdperk van de beheersautonomie echt in te stappen.

25.

Grote hervormingen worden echter vaak gedragen door geslaagde kleine hervormingen. De veiligheidsproblematiek blijft een steeds terugkerend probleem voor het goed functioneren van de rechtsbedeling in ons Justitiepaleis.

Ik zal het hierover niet lang hebben. Elk incident wordt systematisch gemeld aan de minister van Justitie en er zou naarstig aan een oplossing worden gewerkt. Het weze trouwens gezegd dat sinds de toegangscontrole van het Justitiepaleis is overgenomen door een beveiligingsfirma op dat punt inderdaad vooruitgang is geboekt.

Daarentegen blijft het tijdig voorleiden van de gedetineerden voor de rechtbank en het hof ronduit problematisch. Elke week zijn er problemen. Vorige week was niet anders. Op vrijdag 21.08.2015 konden 3 aangehouden – 1 verdacht van poging oudermoord en 2 verdacht van

poging moord - niet worden voorgeleid voor de kamer van inbeschuldigingstelling wegens beweerde capaciteitsproblemen bij het veiligheidskorps. De zaak werd toen op vraag van de advocaten uitgesteld naar maandag 24.08.2015. Die dag konden, klaarblijkelijk om dezelfde reden, deze verdachten wederom niet worden voorgeleid. Geconfronteerd met de afwezigheid van hun cliënten, waren de advocaten toch bereid hen te vertegenwoordigen.

Ik hoef u er niet op te wijzen dat de werklast van de magistraten en het administratief personeel op deze manier wordt verhoogd. De zaken moeten steeds weer worden uitgesteld, na lang wachten, wat uren tijdverlies en veel ergernis met zich meebrengt. Ook de kosten lopen op doordat telkens, tevergeefs, tolken worden opgeroepen om niks te doen. Bovendien merken we dat ook de advocaten dit grondig beu zijn en dientengevolge beduidend meer verzoekschriften tot voorlopige invrijheidstelling indienen.

Ik hoop dat dit gerechtelijk jaar hieromtrent definitief knopen kunnen worden doorgehakt.

26.

Ik eindig, maar niet zonder nog even terug te komen op het punt waarmee ik vorig jaar ook eindigde.

Ik vertelde u toen over het zogenaamde project BELFI in het rechtsgebied Brussel. Ce projet BELFI a été mis en place dès octobre 2014 par la DR5-FINTER de la police judiciaire fédérale de Bruxelles, sous la coordination du parquet général et de l'auditorat général et en étroite collaboration avec le parquet fédéral, les 4 auditorats du travail et les 4 parquets de notre ressort, ainsi que l'ensemble de nos partenaires dont notamment l'ONEM, FAMIFED et l'Inspection sociale.

Le projet a pour but :

- de rechercher les fraudes aux allocations sociales dans le chef de personnes physiques et trouve son origine dans le départ de ressortissants belges partis rejoindre des groupes terroristes en Syrie,
- d'effectuer des contrôles dans les diverses associations (ASBL) qui pourraient avoir un lien et/ou favoriser de quelque manière les départs de ces personnes en leur apportant une aide financière, administrative, logistique voire de contribuer au processus de radicalisation de ces dernières.

Durant l'année judiciaire précédente l'ensemble des partenaires a beaucoup investi dans ce projet.

Parlons d'abord des personnes physiques.

A ce jour, en ce qui concerne le ressort de Bruxelles, sur les 130 personnes présumées en Syrie et sur les 78 personnes présumées en Belgique après un séjour en Syrie, la PJF de Bruxelles a déjà pu enquêter sur 78 personnes. 78 procès-verbaux à charge de personnes physiques ont été rédigés pour fraude sociale et transmis aux auditeurs du travail de Bruxelles et Hal – Vilvorde. Les auditeurs du travail ont ensuite dénoncé les faits aux organismes sociaux concernés, ce qui permettrait non seulement de mettre un terme au paiement d'allocations ou d'indemnités indues, mais aussi de récupérer des indemnités indûment perçues.

Le montant total de l'indu est estimé actuellement :

- ONEM : 64.115,83 € (14 personnes)
- FAMIFED : 19.042,21 € (18 personnes)
- CPAS : inconnu ...

Un aspect important du projet est son effet dissuasif. Les personnes qui partent en Syrie pour y rejoindre des groupes terroristes savent qu'une

enquête active sera désormais menée ici sur les allocations indûment perçues par eux, qu'il sera mis fin au paiement de celles-ci et qu'elles seront réclamées.

En ce qui concerne les personnes morales, à ce jour, sur un total de 96 associations dans le ressort de Bruxelles, 17 entités (ASBL, SPRL) ont fait l'objet d'un contrôle sur place.

Le but de ces contrôles est d'obtenir une « photographie » des ASBL et de vérifier la saine gestion de celles-ci tant d'un point de vue administratif que comptable. Les responsables de ces ASBL doivent en effet savoir qu'ils sont tenus de respecter certaines règles en matière de gestion d'ASBL.

Ces contrôles ont mis en lumière divers manquements :

- absence de livre de caisse
- absence du registre des activités
- absence de documents devant se trouver au siège social de l'ASBL
- travail au noir et/ou main d'œuvre en séjour illégal
- présence de personnes étrangères à l'ASBL et logeant sur place
- la présence d'allocataires sociaux exerçant une fonction au sein de ces ASBL alors qu'elles ne disposent d'aucune dispense.

D'autres manquements ont également été relevés quant aux documents devant être déposés au greffe du tribunal de commerce.

En résumé, ces contrôles se révèlent positifs au niveau de la fraude sociale et de la fraude fiscale. Parmi ces associations, 7 dossiers ont été ouverts et sont en cours de traitement au parquet de Bruxelles.

Het project beantwoordt aan de verwachtingen en zal ook dit gerechtelijk jaar worden verdergezet. De samenwerking tussen de federale politie, de gerechtelijke autoriteiten, de RVA, de sociale inspectie en FAMIFED is uitstekend.

Dit is echter niet het geval wat de samenwerking met bepaalde belangrijke OCMW's in Brussel betreft. Sommige OCMW's verlenen geen medewerking en wisselen geen informatie uit.

Dit gebrek aan samenwerking maakt een multidisciplinaire aanpak van de problematiek zeer moeilijk. Het is niet geweten welke bedragen zij hebben uitgekeerd, noch welke maatregelen zij hebben genomen om onrechtmatige uitbetalingen stop te zetten of terug te vorderen. Ook andere relevante elementen van het dossier worden niet medegedeeld

aan politie en gerecht. Nochtans is dit van belang om een volledig en correct zicht te krijgen over de betrokken persoon. Bovendien kan aldus niet worden nagegaan of het dossier geen vervalste stukken of verklaringen bevat die pas aan het licht kunnen komen door de vergelijking van de politionele informatie en de informatie van het OCMW en die een gerechtelijk optreden als gevolg zouden moeten kunnen hebben.

Sommige OCMW's antwoorden helemaal niet. Andere beroepen zich hiervoor op hun beroepsgeheim. Ik citeer: *“Nous ne pouvons malheureusement pas répondre favorablement à votre demande en raison de notre obligation au secret professionnel, découlant des articles 36 et 50 al. 2 de la loi du 8 juillet 1976 organique des CPAS, qui ne font que rappeler l'article 458 du Code Pénal. Vous comprendrez que notre silence ne signifie aucunement une absence de volonté de collaborer avec vos services, mais plutôt un souci du respect des dispositions légales en la matière. »*

Ik meen dat een parlementair wetgevend debat dient te worden gevoerd of deze situatie nog langer houdbaar is. Ik ben persoonlijk van mening dat de OCMW's zich niet zouden mogen beroepen op hun beroepsgeheim wanneer het Openbaar Ministerie hun medewerking *vordert* en dat ook zij dienen gehouden te zijn artikel 29 Sv na te leven. Het valt moeilijk te

begrijpen dat op vordering van het parket een bank wel verplicht is rekeningnummers, bankkluizen, bankverrichtingen en andere financiële gegevens van de rekeninghouder mede te delen, zelfs op straffe van vervolging, maar dat het OCMW aan geen enkele medewerkingsplicht zou onderworpen zijn.

Je vous remercie pour votre attention.

Ik dank u voor uw aandacht.

Voor de Koning vorderen wij dat het het Hof moge behagen zijn werkzaamheden voort te zetten in het kader van het gerechtelijk jaar dat heden begint.

Au nom du Roi, nous requérons qu'il plaise à la cour de poursuivre ses travaux durant l'année judiciaire qui commence.